

TYRKYLLÄ

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö

Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 Helsinki puh. 09-7745 350 fax 09-7745 3570 tvy@nettilinja.fi

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYKSEN AVUSTUKSET TYÖTTÖMIEN YH- DISTYKSILLE

Raha-automaattiavustuksia haki vuodelle 1998 134 järjestöä, joista 86 järjestölle myönnettiin yhteensä 18 850 000 markkaa. Tämä on yli kuusi miljoonaa markkaa edellisvuoden 57 järjestön jakamaa pottia enemmän.

Raha-automaattiyhdistys (RAY) on muutaman vuoden ajan avustanut työttömien järjestöjen toimintaa. Järjestötyötä tukemalla RAY toivoo voivansa osaltaan ennaltaehkäistä massatyöttömyydestä aiheutuvia sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia sekä ehkäistä ja pysäyttää työttömyydestä aiheutuva syrjäytymiskehitys.

Avustuksia jaettaessa etusijalla ovat erityisen korkeasta työttömyysasteesta kärsivät paikkakunnat sekä alueet, joilla pitkäaikaistyöttömien määrä on huomattavan suuri. Näin pyritään varmistamaan avustusten meneminen sellaisiin hankkeisiin, joiden kohderyhmänä ovat kaikkein huonompiosaiset ja pahimmissa syrjäytymisvaarassa olevat työttömät.

Yhdistyksille on myönnetty RAY:n avustuksia lähinnä työttömien toimintakeskus-toimintaan. Päiväkeskusten toiminnan käynnistämiseksi ja tukemiseksi on avustuksia myönnetty toiminnanohjaajan palkkaamiseen. Toiminnanohjaajan työsuhteen tulee olla

riittävän pitkäaikainen - Raha-automaattiyhdistyksessä toivotaan saman henkilön vastaavan kulloinkin tuettavan projektin viemisestä alusta loppuun, vähintään työsuhteen tulisi kuitenkin kestää vuoden. Toiminnanohjaajan palkan suuruutta RAY:ssä ei sen kummemmin lähdetä määrittelemään. Peruseriaatteena tarkastaja Janne Juvakka katsoo voitavan pitää kohtuusajattelua; palkkaa määriteltäessä henkilön koulutustasoa tärkeämpää on arvioida työn vaatimustaso.

Avustuksella voidaan kattaa myös talouden- ja hallinnon hoitokulut sekä tilintarkastus ja tähän liittyvä koulutustoiminta. Kalustohankintoina hyväksytään yksi mikro-tietokone. Lisäksi vapaaehtoisvoimin järjestettävästä koulutuksesta tai muusta vastaavasta vapaaehtois-toiminnasta aiheutuvia kuluja voidaan avustuksella kattaa. Toimitilavuokriin avustusta on voitu käyttää ainoastaan poikkeustapauksissa.

Vuoden 1999 avustushakemusten viimeinen jättöpäivä on 30.9.1998.

TVY:N TIEDOTUS UUDISTUU

KÄDESSÄSI ON TVY:N ENSIMMÄINEN TYRKYLLÄ-BULLETIINI, JONKA TAR-KOITUS ON TIEDOTTA KULLOINKIN AJANKOHTAISISTA ASIOISTA JA ASIAKOKO-NAISUUKSISTA. TYRKYLLÄ EI KORVAA KARENSSISANOMIA TAI JÄSENKIRJEITÄ, VAAN ILMESTYY NIIDEN OHELLA.

TÄMÄNKERTAISEN TIEDOTTEEN SISÄLTÖ KOOSTUU PÄÄASIASSA 19.-20.8. JÄRJESTETYLLÄ TYÖTTÖMIEN LAIVASEMINAARI II : LLA KÄSITELLYISTÄ ASIOISTA.

TOIVOMUKSIA TYRKYLLÄ-TIEDOTTEEN SISÄLLÖN SUHTEEN OTETAAN MIELELLÄN VASTAAN.

*Toimintarikasta
syksyä kaikille!*

Työttömille uusi mahdollisuus opiskella:

KOULUTUSPÄIVÄRAHA

Elokuun 1998 alusta osa työttömistä voi aiempaa helpommin täydentää osaamistaan tai hankkia uuden ammatin. Omaehtoisen ammatillisen opiskelun aloittavalle työttömälle voidaan maksaa koulutuspäivärahaa, mikäli hänelle on viimeisten 15 vuoden aikana kertynyt palkkatyötä tai yrittäjätoimintaa vähintään 10 vuotta ja koulutuksen alkamista edeltävän vuoden aikana työttömyys on kestänyt vähintään neljä kuukautta. Tämä koulutuspäiväraha on saman suuruinen kuin saajan ansio-päiväraha, peruspäiväraha tai työmarkkinatuki olisi työttömänä ollessa ja siihen maksetaan lapsikorotukset

Elleivät opinnot ala jo tänä syksynä, koulutuspäivärahaa voi maksimissaan saada enintään 500 päivältä. Koulutus-päivärahaa ja työttömyyspäivärahaa maksetaan yhteensä enintään 586 päivältä. Sen jälkeen koulutuspäiväraha maksetaan täyden työmarkkinatu- en suuruisena, elleivät ansiotulot tai sosiaali-etuudet pienennä sitä.

Esimerkiksi:

Henkilö on saanut ansio- sidonnaista työttömyysturvaa 300 päivältä ennen koulutuksen alkua. Hän saa ansiopäivärahan tasoista koulutus-päivärahaa enintään 286 päivältä. Jos koulutus jatkuu pitempään, hän saa vielä enintään 214 päivältä täyden työmarkkinatu- en suuruista koulutus-päivärahaa. Koulutus-päivärahopäiviä kertyy näin yhteensä 500 päivää.

Opintonsa jo syksyllä 1998 aloittavat, ansiosidonnaista työttö- myyspäivärahaa saaneet opiskelijat saavat koulutus-päivärahaa 100 ylimääräiseltä päivältä eli yhdessä työttömyyspäivärahan kanssa enintään 686 päivältä. Pidennys ei koske peruspäivärahaa eikä työmark- kinatukea saavia. Koulutus-päivärahaa maksetaan ilman omavastuu-aikaa viideltä päivältä viikossa. Koulutus- päivärahan lisäksi ei makseta yllä-

pitokorvauksia kuten työvoima- koulutuksen aikana. Koulutusaikaiset ansiotulot ja sosiaali-etuudet pienentävät täyttä koulutus-päivärahaa samalla tavoin kuin ne pienentävät työttömyys-päivärahaa tai työmarkkina- tukea. Esim. lasten kotihoidontuki vähennetään koulutus-päivärahasta, samoin mm. liikenne- ja tapaturma- vakuutuksen mukaiset päivärahat. Sen sijaan koulutus-päivärahassa ei ole tarveharkintaa, joten puolison tulot eivät sitä pienennä.

Koulutus-päivärahapäivät rinnas- tetaan työssäoloon määriteltäessä työkyvyttömyyseläkkeen tulevaa aikaa ja työttömyyskassan jäsenille maksettu koulutus-päiväraha oikeuttaa työeläke- lisään. Koulutus-päiväraha-aika ei kuitenkaan kerrytä työttömyysturvalain mukaista kymmenen kuukauden työssäolo- ohtoa, mutta pidentää työssäolo- ohtoa kahden vuoden tarkastelujaksoa. Jos henkilö on koulutus-päiväraha-aikana työssä- esimerkiksi koulutuksen loma-aikana - se otetaan huomioon, kun työssä- olo- ohtoa tarkistetaan koulutuksen päätyttyä. Mikäli työttömyysturvan työssäolo- ohtoa täyttyy koulutuksen aikana, täysimääräisen koulutus-päivä- rahan tasoa ei kuitenkaan määritellä uudelleen eikä työttömyysturvan enimmäismaksuaikaa "nollata".

Koulutus-päivärahaa on käytännössä mahdollista saada vain kerran ja vain yhteen koulutukseen, eli opiskelu-

suunnitelmia ei voi kesken opiskelun muuttaa. Uusi oikeus koulutus-päivä- rahaan syntyy vasta, kun työssäoloa on kertynyt uudet 10 vuotta edellisen koulutuksen päättymisen jälkeen.

Minkälaiseen opiskeluun?

Opiskelun on oltava päätoimista ja edistettävä ammatillisia valmiuksia. Tämä tarkoittaa ammatillista peruskoulutusta tai aiempien korkeakouluopintojen loppuun- saattamista. Koulutus-päivärahaa voidaan maksaa myös peruskoulun tai keskenjääneiden lukio-opintojen suorittamiseen silloin, kun päästö- todistuksen puute haittaa työllis- tymistä tai estää osallistumisen ammatilliseen koulutukseen. Sitä voidaan maksaa myös korkea- koulujen erikoistumisopintoihin ja lääninhallituksen hankkimaan ammatilliseen lisäkoulutukseen. Koulutuksen laajuuden pitää olla vähintään 20 opintoviikkoa.

Opiskelun omaehtoisuus tar- koittaa sitä, että opiskelija lähtee koulutukseen oman päätöksensä perusteella ja omilla ehdoillaan. Koulutus-päivärahalla opiskeleva hyväksytään koulutukseen normaalien valintamenettelyiden ja -periaatteiden mukaisesti.

Tukeen oikeuttava koulutus voi olla:

1. Tutkintotavoitteista
2. Ammatillista lisä- tai täydennys- koulutusta, joka täyttää koulu- tuksen laajuuteen ja pää- toimisuuteen liittyvät ehdot ja on:
3. Muuna kuin ammatillisena perusopetuksena järjestettävää kotitalousopetusta tai vammaisille opiskelijoille järjestettävää valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta.

Koulutuspäivärahan hakeminen

Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen saajat hakevat koulutuspäivärahaa Kelan paikallistoimistosta. Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan saajat hakevat sitä omasta työttömyyskassasta.

Tukea haetaan erillisellä hakulomakkeella, joita saa työvoima-

toimistoista, Kelan paikallistoimistoista ja työttömyyskassoista.

Hakemuksen on liitettävä:

- oppilaitoksen antama, OPM:n vahvistama todistus, josta käy ilmi koulutukseen hyväksyminen, koulutuksen alkamisajankohta ja se, että koulutus täyttää tuen edellytykset
- työeläkerekisteristä saatava työhistoriaa koskeva todistus

■ selvitys koulutuspäivärahaan vaikuttavista tuloista ja sosiaalietuuksista.

■ oppilaitoksen antama todistus koulutuksen aloittamisesta. Tuen maksaminen alkaa vasta, kun kaikki nämä todistukset on toimitettu työttömyyskassaan/Kelan paikallistoimistoon ja lisäksi tiedoksi omalle työvoimatoimistolle.

TYÖTTÖMIEN MUU KOULUTUS

Työvoimakoulutus

Työvoimakoulutus on työikäisen väestön koulutusta. Sen tavoitteena on parantaa aikuisten mahdollisuuksia pysyä työmarkkinoilla tai päästä sinne takaisin. Koulutus on pääasiassa ammatillista jatko- ja täydennyskoulutusta.

Työvoimahallinto suunnittelee koulutuksen ja hankkii koulutuksen ulkopuolisilta koulutuksen järjestäjiltä, joista valtaosa on opetusministeriön alaisia oppilaitoksia.

Työvoimakoulutukseen hakeudutaan aina työvoimatoimiston kautta. Koska kyse on aikuis-koulutuksesta, alle 20-vuotiaita otetaan koulutukseen vain poikkeustapauksissa. Koulutukseen valitaan sellaiset hakijat, joiden työllistymistä koulutuksen arvioidaan parantavan kaikkein eniten.

Haettavana olevista työvoimakoulutuskursseista tiedotetaan valtakunnallisessa Työmarkkinat-lehdessä sekä vastaavissa alueellisissa julkaisuissa, sanomalehdissä, paikallisradioissa sekä Internetissä ja työvoimatoimistojen ilmoitustauluilla. Koulutusta on tarjolla lukuisiin erilaisiin ammatteihin - vuosittain kurseja on haussa 8 000 - 9 000. Valinnan tekee työvoimatoimisto.

Työvoimakoulutus on opiskelijalle maksutonta.

Opiskelijan työvoimakoulutusaikainen toimeentulo turvataan työttömyyspäivärahan suuruisella koulutustuella tai työmarkkinatuella. Koulutuspäiviä ei lasketa mukaan

työttömyysturvapäiviin eikä sen enimmäiskeston. Koulutustuen lisäksi opiskelijoille voidaan maksaa verotonta ateria- ja matkakorvausta. Tämä ylläpitokorvaus on 30 markkaa päivässä. Majoitusta tarvitsevat opiskelijat voivat saada myös vastaavansuuruisia korvausta majoituskustannuksiinsa. Jos koulutus toteutetaan ulkomailla, maksetaan ylläpitokustannuksiin 50 % ulkomaanpäivärahasta.

Tuen maksavat työttömyyskassat tai kansaneläkelaitos.

Opiskelu työttömyysturvaa menettämättä

Työttömyysturvaa menettämättä voi opiskella vain sivutoimisesti.

Sivutoimisia opintoja ovat:

- työn ohella tai työttömänä aloitetut iltaopinnot lukiossa
- harrastusluonteiset opinnot, esimerkiksi vakaumukseen, yhteiskunnalliseen toimintaan tai harrastuksiin liittyvät opinnot; ja
- pääsääntöisesti muukin koulutus, jossa koulutus- tai opetus-suunnitelman mukainen työ määrä on vähemmän kuin 25 tuntia viikossa, tai keskimäärin vähemmän kuin kolme opintoviikkoa kuukaudessa.

Opintojen vaatimaa työ määrää arvioidessa otetaan huomioon oppilaitoksessa tapahtuvan opiskelun lisäksi mahdollinen itsenäisesti tapahtuva opiskelujakso (ns. etäopetus) sekä työharjoittelu. Päätoimista opiskelua ovat päiväopinnot lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa ja kansanopistossa,

samoin kuin tutkinnon suorittamiseen tähtäävät opinnot korkeakoulussa tai ammattikorkeakoulussa. Niiden ajalta ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen.

Opiskelu opintotuen turvin

Jos työtön ei saa koulutuspäivärahaa, hän voi saada tukea päätoimiseen, opintotukeen oikeuttavaan koulutukseen. Tällöin häntä ei katsota työttömäksi. Opintotuki koostuu valtion varoista maksettavasta opintorahasta ja asumislisästä sekä pankin myöntämästä valtion takaamasta opintolainasta.

Opintoraha on korkeakoulu-opiskelijoille enintään 1 540 markkaa ja muussa koulutuksessa enintään 1 270 markkaa kuukaudessa. Asumislisää myönnetään yksinasuville opiskelijoille vuokramenojen perusteella. Se on 67 % vuokrasta, mutta enintään 854 markkaa kuukaudessa. Opintolainaa saa valtion takaamana 1300 markkaa kuukaudessa.

Jos opiskelija on jäänyt työttömäksi enintään 12 kuukautta ennen opintojen alkamista, hän voi olla oikeutettu aikuisopintorahaan. Se on 1 540 - 2 800 markkaa kuukaudessa opintoja edeltävästä tulotasosta riippuen. Aikuisopintorahan saajan opintolainan valtiontakausta on enintään 1 800 markkaa kuukaudessa.

Opintotukea myönnettäessä otetaan huomioon opiskelijan omat tulot. Puolison tulot eivät siihen vaikuta.

YHDISTELMÄTUKI

Työnantajalle voidaan myöntää työttömän palkkakustannuksiin yhdistelmätukea, joka muodostuu työnantajalle maksettavasta työmarkkinatuesta ja työllistämistuesta. Joillakin paikkakunnilla kunta maksaa tämän lisäksi omaa tukea, esimerkiksi Helsingissä kaupunki maksaa niin sanottua Helsinginlisää. Tällöin yhdistelmätuella työllistetyn työntekijän palkka koostuu KELAn, työvoimatoimiston ja kaupungin maksamista tuista sekä mahdollisesta työnantajan itse maksamasta osuudesta. Työnantajan on myös mahdollista hakea pelkkää työmarkkinatukea ilman työllistämistuen osuutta.

Keille yhdistelmätukea myönnetään?

Yhdistelmätukea voidaan myöntää työnantajalle, joka tekee työ- tai oppisopimuksen sellaisen työnhakijan kanssa, jolle on maksettu työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea 500 päivältä ja joka työllistettäessä on oikeutettu työmarkkinatukeen. Myöntämällä yhdistelmätukea ainoastaan sellaisten työttömien työllittämiseen, joilla ei ole ollut lainkaan tai vain satunnaisesti työssäoloa 500 päivän työttömyytensä aikana, ajatellaan tuettavan kaikkein syrjäytyneimmässä asemassa olevien työhön paluuta.

Yhdistelmätukea voidaan myöntää kaikille muille työnantajille (kunta, kuntayhtymä, yritys, yhteisö, säätiö, kotitalous) paitsi valtion virastoille ja laitoksille sekä puolueille. Työnantajana toimivalle rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle, jonka tarkoituksena ei sääntöjen mukaan ole voiton hankkiminen jäsenilleen tai säätiöidyn varallisuussmassan kasvattaminen, voidaan yhdistelmätuella työllistettäessä maksaa tukena työllistetyille maksettavan palkan lisäksi myös työnantajan eläke- ja sosiaaliturvamaksu.

Yhdistelmätukea voidaan myöntää yhtä hyvin kokonaisuutena osa-aikaiseenkin työhön. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että työnantaja on työsopimuksessa sitoutunut maksamaan työntekijälle työntekijän sairastuessa täysimääräisen työmarkkinatuen suuruista palkkaa (120 mk/päivä) sellaiselta työkyvyttömyysajalta, jolta työntekijälle ei makseta sairausvakuutuslain

omavastuu-aikaa koskevien säännösten vuoksi sairauspäivärahaa tai muuta korvausta.

Kuinka paljon ja miten kauan?

Yhdistelmätukeen sisältyvän työnantajalle maksettavan työmarkkinatuen määrä on keskimäärin noin 2 500 markkaa kuukaudessa ja työllistämistuen osuus enintään noin 2 500 markkaa kuukaudessa. Työvoimatoimisto harkitsee tapauskohtaisesti työllistämistuen päiväkohtaisen markkamäärän. Työnantajalle maksettava työmarkkinatukiosuus ei perustu harkintaan, vaan se maksetaan täysimääräisenä, jos tuen maksamisen edellytykset muuten täyttyvät.

Yhdistelmätukea maksetaan niiltä päiviltä, joilta työnantaja on velvollinen maksamaan palkkaa, kuitenkin enintään viideltä päivältä viikossa. Tukea ei makseta niiltä päiviltä, joilta maksetaan sairausvakuutuslain perusteella päivärahaa, erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa. Palkkakustannuksiin luetaan työllistettävälle maksettavan palkan lisäksi pääsääntöisesti myös vuosiloman pitämiseen ja vuosilomapalkkaan liittyvä lomaraha. Kuitenkaan työllistettävälle työsuhteen päättyessä maksettavaa lomakorvausta ja siihen sisältyvää lomarahaa ei voida sisällyttää tukijakson palkkakustannuksiin.

Saman henkilön työllistämisen edistämiseksi yhdistelmätukea voidaan maksaa enintään 12 kuukautta kerrallaan.

Yhdistelmätuen hakeminen ja maksaminen

Yhdistelmätukea haetaan siltä työvoimatoimistolta, jonka toimialueella työpaikka sijaitsee, tai siltä työvoimatoimistolta, jossa työllistettäväksi aiottu henkilö on työttömänä työnhakijana.

Yhdistelmätuki maksetaan kuukausittain jälkikäteen työnantajan työvoimatoimistolle tekemän maksatushakemuksen perusteella. Tuki maksetaan työnantajalle toteutuneiden kustannusten perusteella. Kelan paikallistoimisto maksaa työnantajalle työmarkkinatuen osuuden ja työvoima- ja elinkeinokeskuksen kassa työllistämistuen osuuden.

YHDISTYS TYÖNANTAJANA -PROJEKTI

TVY:ssä alkaa uusi kolmivuotinen, valtakunnallinen projekti, jonka tavoitteena on sijoittaa yhdistelmätuella pitkäaikaistyöttömiä työttömien yhdistyksiin eri puolilla Suomea yhdistysten osoittamiin tehtäviin. Vuoden 1998 aikana on tarkoitus sijoittaa 30 henkeä, vuonna 1999 100 ja vuonna 2000 150 henkilöä. Projektin toisena tavoitteena on kouluttaa työttömien yhdistyksiä ja muita kolmannen sektorin toimijoita tuntemaan ja hoitamaan työnantajavelvoitteet, työttömyyteen liittyvä lainsäädäntö jne.

Projektille palkataan työllistämispäällikkö, joka selvittää eri puolilta maata työllistettävien sijoituspaikat ja etsii yhteistyössä paikallisten viranomaisten ja toimijoiden kanssa sopivat henkilöt sijoitettaviksi työttömien yhdistyksiin. Samalla hän selvittää kuntien myöntämät paikalliset lisät yhdistelmätukipalkkauksiin. Työllistämistä vastaava hoitaa kaikki tarvittavat anomukset, tilitykset ja palkkojen maksut. Lisäksi hän organisoi koulutuksen, joka toteutetaan kunkin TE-keskuksen alueella siten että vuonna 1998 järjestetään yksi tilaisuus / alue ja seuraavina kahtena vuotena kaksi tilaisuutta / alue kunkin. Työttömien yhdistyksille koulutus on ilmainen, muilta peritään osallistumismaksu.

Projektille on myönnetty työministeriön työllisyyspoliittista projektitukea yhteensä 1 042 910 markkaa ajalle 1.9.1998 - 31.12.2000. Työllistämistä vastaavan palkkakustannukset korvataan kokonaan ja muista kuluista 75 %.